GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 112. **Vineri 2|14 Octobre** **1881.**

☞ Cu numerulu acest'a se incepe abonamentulu pe cuartalulu alu IV-lea.

Mórtea baronului Haymerle.

Brasiovu, 2 Octobre.

Neasteptat'a mórte a ministrului de esterne austro-ungaru br. Haymerle, intemplata alaltaeri in 10 Octobre la órele $3^1/_2$ dupa amédiu, in urm'a unei paralise a animei, a produsu o adênca impressiune in tóte cercurile politice ale monarchiei. In ori-ce altu momentu disparitiunea baronului Haymerle de pe aren'a celoru vii, nu ar' fi desteptatu atàtea ingrijiri la unii si sperantie la altii cá acuma, desi ar' fi fost de multi totu asia de profundu regretata.

Imediatu dupa intalnirea dela Danzig, cu care a fostu surprinsa intrég'a diplomatia européna si in ajunulu unei intrevederi a imperatului Austriei cu Tiarulu, care se asigura, a fost pregatita de br. Haymerle, mórtea acestui ministru va causá in ori si ce casu o mare conturbare in mersulu politicei esterióre a monarchiei, desi se asigura de pe acuma cà directiunea ei va remané cam totu cea de mai inainte. Cine va tiese mai departe la firulu intreruptu prin incetarea din vieatia a lui Haymerle? Care va fi urmasiulu seu in postulu atàtu de insemnatu dela esterne?

Acést'a este o intrebare de cea mai mare gravitate pentru monarchia. Candu unu imperiu se afla intr'o situatiune atàtu de dificila interióra si esterióra cá Austro-Ungari'a, unu personagiu cá br. Haymerle, care avea renumele unui amploiatu capabilu si probu, unui diplomatu, desi nu fórte talentatu, dér' versatu si instruitu in tóte si care preste acést'a prin calitatile si modesti'a lui era o persóna placuta la Berlin, si bine vediuta la celelalte curti europene, care in fine sciea se fia atàtu de reservatu façia de partidele din laintrulu monarchiei, unu asemenea personagiu este in timpu normalu de pace greu de inlocuitu.

Este sciutu càtu de semtibilu póte fi d-lu de Bismarck si càtu de multu trebue sè se tiena contu de acést'a semtibilitate a lui la numirea ministriloru de esterne austro-ungari. D-lu Haymerle era unu omu conscientiosu, care implinea cu cea mai mare rigorositate angagíamentele luate si de aceea a si fost alesu cá urmatoriu alu comitelui Andrássy pentru cà d-lu de Bismarck avea incredere in elu, cà va cultivá mai departe amiciti'a cu Germani'a si va fi cu prevenire la avisurile ce i se voru dá dela Berlin. Acuma doui ani, candu a venitu la esterne br. Haymerle, erau mai vêrtosu consideratiunile façia de aliat'a Germania cari decisera, acuma in ajunulu reinoirei triplei aliantie trebue sè se iea in considerare si dorintiele cabinetului dela Petersburg. Déca, spre esemplu, ar' fi numitu in loculu lui Haymerle earasi unu Unguru, póte cà cu elu ar' fi multiamiti cei dela Berlin, nu totu aceea 'si impressiune ar' face inse o asemenea numire la Petersburg.

De alta parte va fi fórte cu greu a alege pentru postulu unui ministru de esterne o persóna, care se convia totodata si partideloru domnitóre din intru. Alegerea va fi cu atàtu mai dificila cu càtu in cele duóe jumatati ale imperiului politic'a interióra a luatu deosebite directiuni. Curentulu slavofilu si germanofilu la curtea de Vien'a se va combate dupa mortea lui Haymerle cu inversiunare si mai mare.

„Trebue se ceremu,“ scrie „Pesti Napló“ vorbindu despre casulu cu Haymerle, „cá, façia de intrevederea viitóre in Graniça (intre Maj, S'a si Tiarulu), care pretinde grabnic'a numire a unui nou ministru de esterne, ministrulu presiedinte Tisza se 'si implinésca datori'a s'a constitutionala si se grijésca, cá se nu fia numitu cumva „sine nobis“ vr'unu ministru, care ar' face politica slavofila si aliantia cu Russi'a fara Ungari'a si contra Ungariei. Acest'a e periclulu, care amenintia monarchi'a prin mórteabaronului Haymerle.“

Organulu comitelui Andrássy, care a fost intotdéuna unu fidelu sprigínitoru alu politicei baronului Haymerle, esprima de asemenea temeri in privinti'a acést'a, le produce inse dupa obiceiu in forma de amenintiari adresate celoru influenti dela Vien'a. „Nu e ertatu se vina nimicu ce ar' insemná o inaugurare a unei noue politice esperimentale“ esclama numit'a foie.

Nu e ertatu! — Unu mare si curagiosu cuventu. Afla-va elu si de astadata ascultare la Vien'a? Póte, déca inainte de a sosí acolo va face ocolu pe la Berlin. Si cine ar' cutezá a predice de acuma, ce directiune voru luá lucrurile in monarchi'a austro-nngara unde este atàtu de greu a aflá unu ministru de esterne convenabilu si uude inca nimicu nu este cristalisatu si consolidatu. Ulciorulu merge atàtu timpu la fontana pèna candu se sparge. Lesne se póte dér' intemplá cá amenintiarile dela Pest'a se aiba unu efectu contrariu? celuia, ce sunt dedati alu asteptá marii diplomati dela „Pester Lloyd“. Ori cà dóra sórtea a destinatu totu pe unu Unguru de a servi cá instrumentu si la a dou'a editiune a triplei aliantie?

Cronic'a evenimenteloru politice.

Au ajunsu la cunoscinti'a publicului si proiectele de adressa ale partideloru opositiuninale din diet'a ungara. Proiectulu opositiunei moderate nu se deosebesce multu de acel'a alu Tisaistiloru, cu atàtu mai multe postulate si gravamine contiene proiectulu partidei „Independentiloru“, pe care l'a compusu favoritulu lui Kossuth, d. Ignatz Helfy. „Independentii“ declara, cà nu voru mai face nici cea mai mica concessiune Croatiloru, esprima parerea de reu, cà incorporarea granitiei militare s'a facutu prin ordonantie ministeriale fara a se intrebá diet'a ungara. Partid'a spera, cà budgetulu armatei nu se va mai urcá; ar' fi doritu esplicari, càci se vede, cà voiescu se contiuue politic'a esterióra ce-a fost inaugurata in contra vointiei natiunei maghiare.

Cu privire la politic'a interióra estrem'a stanga voiesce sè conlucre la reform'a administrativa, inse nu spre intarirea institutiuniloru centraliste ci spre desvoltarea unui sistemu de autonomia, acomodatu geniului natiunei si spiritului timpului. O imbunatatire deplina a starii economice si financiale a tierii o astépta numai, déca tiér'a va deveni cu totulu independenta. Discursulu tronului ignoréza faptulu, dupa care budgetulu arata unu deficitu constantu. Partid'a independenta nu póte se tréca cu vederea regretabilele frecari intre militari si civili. Si in acésta impregiurare, Kossuthianii vedu o dovada mai multu pentru necessitatea unei armate nationale, care dupa ei, ar' contribuí numai la intarirea monarchiei.

Façia cu proiectele partideloru ungaresci stà si unu proiectu de adressa alu deputatiloru nationalitatiloru. Acest'a este compusu negresitu de Dr. Politu, càci apera cu deosebire caus'a Serbiloru. Proiectulu doresce in privinti'a cestiunei Fiumane, cá se fia resolvata pe bas'a dreptatii, cu privire la istoria, la situatiunea geografica si relatiunile etnografice ale Fiumei. Apoi dà espressiune pàrerei de reu cà cestiunea nationalitatiloru nu e cu nici unu cuventu atinsa in discursulu tronului. Legea de nationalitati esistenta nu póte multiami nationalitatile din Ungari'a; dér' nici legea acést'a nu se esecuta; limb'a nationalitatiloru singuratice nu se respecta nici in sferele cele mai de josu ale administratiunei, nici la judecatorii.

In cestiunea autonomiei bisericei serbesci, dîce proiectulu, guvernulu a calcatu peste sfer'a dreptului seu, departandu pe Metropolitu si punendu in locu-i unu administratoru. Trecêndu la cestiunile esterióre proiectulu dîce, cà intrég'a poporatiune din Bosni'a este nemultiamita cu administratiunea austro-ungara. Continuarea ocupatiunei séu chiaru anecsiunea nu ar' fi unu medilocu pentru sustienerea pacii in Orientu, ci ar' provocá numai noue complicatiuni. Proiectulu se refera apoi la nouele relatiuni amicabile intre Russi'a si Germani'a, cari nu potu fi niciodata inimice popóreloru Orientului (?) In fine proiectulu recomenda neintardiat'a desiertare a Bosniei si o politica orientala pe bas'a principiului: „Orientulu pentru popórele orientale“.

Ministrulu honvediloru Bela Szende a fost la Seghedinu spre a multiami alegêtoriloru sei pentru increderea, cu care l'au onoratu. Cu ocasiunea acést'a Szende tienù unu discursu. Elu atrase cu deosebire atentiunea alegêtoriloru sei asupra „afacerei dela ordinea dîlei“, privitóre la plangerile contra atitudinei armatei comune. E dreptu, dise ministrulu, cà din sirulu militariloru se comitu càte odata fapte ofensatóre de lege si de semtiulu patrioticu, dér' aceste sunt fapte candemnabile ale singuraticiloru si nu ale corporatiunei.

Se mai plangu unii, adause d. Szende, cà armat'a nu este ungurésca, cà-i lipsesce spiritulu ungurescu. A cui este inse gresiél'a, décá in cercurile superióre ale armatei se afla puçini Unguri? A nóstra si numai a nóstra. Junimea ungara nu voiesce se intre in armata. Precum se pare, ea voiesce se jertfésca renumele „Ungurului belicosu“. Cum se fia armat'a maghiara déca Maghiarii nu intra in sîrurile ei? Junimea aduce cá motivu alu abstienerei limb'a germana ce se cere in armata. Dér' este naturalu, cà se cere cunoscinti'a acestei limbe oficiale pentru sustienerea unitatii armatei. Este tristu inse, déca trebue se ne tememu, cà acést'a nu e singur'a causa, ci junii nostri de aceea nu voiescu se servésca in armata, pentru cà nu iubescu disciplin'a. Déca caus'a ar' fi numai limb'a germana, ar' trebuí, cá armat'a honvediloru se fia mai multu imbraçisiata de junimea maghîara, dér' si acést'a semte lips'a, numai siliti intra ei si aci, si abia astépta momentulu sè se scápe. Aceste sunt giurstari fórte dureróse. . . . D. Szende face o critica asupra compatriotiloru sei si iea in aperare limb'a oficiala germana a armatei. Anevoia acést'a va fi dupa gustulu „patriotiloru“, cari sunt dedati numai a face gura mare, inse tréba de totu puçina.

Din capital'a Muntenegrului i se scrie lui „Wiener állg. Ztg., cà emigrarea Crivoscianiloru obligati la servitiulu militariu, precum si a locuitoriloru dela Podosi, Iraic si Maine (Dalmati'a) in districtele muntenegrine dela Grahovo Njegus si Cermice a indêmnatu pe ministrulu resiedinte austriacu din Cetinìe colonele br. Thömmel se remonstreze la guvérnulu muntenegrénu in contra negligentii cu care sunt padîte fruntariile, cari fiindu deschise usiuréza trecerea Bochesiloru in Muntenegru. Presiedintele Senatului, vaivod'a Bozo Petrovici, a respunsu la remonstrarile d-lui Thömmel aratandu-i cà guvernulu princiaru a avisatu prefecturele districteloru Grahovo, Njegus si Cermice, cá se persvadeze in modu amicabilu pe Bochesii emigrati, cá sè se intórca acasa si se 'si faca servitiulu in armat'a teritoriala. Petrovici adause cu parere de reu, cà principele Nichita nu póte se intrebuintieze forti'a contra Bochesiloru cari sunt mai cu sama ruditi cu supusii lui, nici de aceea nu pentru cà mesurile de fortia ar' provocá resistenti'a Muntenegreniloru Intre Muntenegru si Austro-Ungari'a nu esiste o conventiune de estraditiune in privinti'a celoru obligati la militia si Muntenegru nici nu ar' incheia o asemenea conventiune. Bozo Potrovici declarà mai

departe, cà inchiderea fruntariei printr'unu cordonu militaru este impossibila, pentru cà Muntenegrulu ar' trebui se mobiliseze mai tóta armat'a s'a, spre a face acést'a cu efectu, abstragêndu chiaru dela nemultiumirea, ce ar' provocá o asemenea mesura la poporatiune. Intr'aceea Crivoscianii au capetatu unu sucursu in asié numitii „fara patria“ din vechea Serbia, Herzegovin'a si Bosni'a; fostulu siefu de insurgenti Peko Pavlovici se fi sositu cu 1000 de ómeni din vechi'a Serbia peste Grahovo in Crivoscia.

Planulu de impartire a Orientului, publicatu in „Times“, n'a facutu cea mai buna impressiune la Berlin, mai cu séma a displacutu asigurarea diarului anglesu, cà Bismarck ar' avé simpathii pentru acestu planu. Oficiosii dela Berlin vedu in demersulu organului cetatii numai o intriga noua a lui Gladstone, care, de candu a venitu la guvernu a conturbatu multu cercurile dlui de Bismarck.

La meetingulu din Leeds a tienutu Gladstone unu discursu. Elu felicitâ partidulu liberalu pentru esecutarea tractatului dela Berlin cu privire la Muntenegru si la Greci'a si condamnà invasiunea anglesa in Afghanistan. „Ne amu retrasu acuma“, dise elu, „pe deplinu dela acésta intreprindere nebunésca si criminala... Politic'a partidei liberale cu privire la Egipetu are de scopu a procede in strinsa intielegere cu guvernulu aliatu si amicu francesu spre a asigurá bunastarea Egipetului.“ Acestu limbagiu nu se potrivesce de locu cu planulu partinitu de „Times“, cá Angli'a se anecseze Egipetulu.

O scrisóre din Berln adresata lui „Standard“ contîne urmatórele; Camerele de comerciu cele mai importante din diferitele State ale Germaniei, camere compuse in parte de liberi-schimbisti si in parte de protectionisti, 'si au publicatu darile de séma pentru anulu 1880. Aceste Camere, in fórte mare majoritate, respingu si condamna nou'a politica vamala protectionista. Ele se pronuntia contra or-carei sporiri de drepturi ale acestei clase. Ele demonstra pêna la evidentia gresiél'a ce au cautatu se o propage diarele si politicianii protectionisti, gresiéla care consista in a pretinde cà drepturile vamali ridicate ce au fost impuse sunt platite de natiunile straine. Ele stabilescu apoi cà consumati'a interióra a scadiutu, in locu se crésca, cum pretindu protectionistii si cà prin urmare nou'a politica e fórte prejudiçiabila intereseloru economice si comerciale ale imperiului. Chiaru camer'a de comerciu din Strasburg, cá pentru inclinatiunile sale protectioniste, adauga corespondentulu diarului anglesu, protestéza contra suprataxeloru de intrepositu.

Dela Petersburg sosesce urmatóri'a telegrama, care carecteriséza starea lucruriloru la curtea Tiarului: „Siefulu politiei Koslow remanendu in postulu seu, se crede, cà si generalulu Cerewin va pastra conducerea mesuriloru de siguranti'a pentru persón'a imperatului. Cerewin domnesce cu totulu absolutu. Chiaru ministrii cauta se urmeze dispositiuniloru lui, luate de elu in interesulu sigurantiei Tiarului. Pe cine 'lu crede densulu suspectu, acela e perdutu. Fia care este obligatu se faca ce ordona Cerewin si se pastreze cea mai mare tacere asupra casului. Elu intretîne spioni prin tóte biurourile; elu visitéza pe imperatulu, candu vrea, diu'a si nóptea si nici n'are trebuinti'a sè se imbrace anume pentru acést'a, ci se presinta asié cum se afla; elu incuie cu man'a s'a camerile imperiale, pe cari numai Tiarulu le póte deschide pe dinlaintru; dér' tóte aceste mesuri nu ajungu inca spre a linisti pe imperatulu.“

„Romanulu“ de Mercuri scrie cu privire la cestiunea Dunaréna:

„... Unele din puterile europene, semnatare ale tractateloru dela 1815, 1856 si 1878, au urmatu si urméza inca a nu privi cestiunea Dunarei din adeveratulu punctu de vedere, in care s'au pusu atunci, candu au declaratu acestu fluviu de fluviu europeanu. Acésta neasteptata stare de lucruri a creatu Romaniei nesce conditiuni indestulu de grele, prin aceea chiaru, cà ea se gasesce asta-di pusa in positiune se lucreze pe calea diplomatica, pentru respectarea prescriptiuniloru tratatului din Berlin si a principiului stabilitu in privinti'a Dunarii.

Cu atàtu mai grea este positiunea Romaniei, cu càtu ea se gasesce façia in façia cu o putere mare, vecina si amica, cu care doresce se pastreze in viitoru cele mai bune relatiuni. Vecinii nostri Austro-Ungari ar' trebuí se intieléga singuri interesulu ce avemu, d'a face sè se respecte, in ceea ce ne privesce, tratatulu din 1878; si barbatii de statu din Vien'a si Pest'a, se cuvine se recunósca, cà ori câtu amu cede noi, pentru a ne pune d'acordu si a inlaturá o neintielegere, nu putemu inse se ne departamu dela prescriptiunile acestui tractatu...

Se nu ni se céra se sacrificamu interesele nóstre, candu este vorba de o cestiune d'atàta insemnatate; càci a ni se cere ceea ce este impotriva nóstra, este a cauta si a voi sè se puna in vrasmasia cu noi si a rupe ori-ce legatura de buna amicitia in viitoru.

Puterile europene se cuvine se nu uite asemene, cà dandu multiamire drepteloru cereri ale Romaniei, pe d'o parte lucréza in conformitate cu otarirea si cu interesele loru, ér' pe d'alt'a facu unu actu de mare dreptate, stabilindu adeveratulu raportu ce trebuie se esiste intre State, si facêndu se inceteze in viitoru ori-ce conflictu, ori-ce neintielegere.

Caus'a nóstra este cu atàtu mai drépta, cu càtu insa-si Europ'a a recunoscutu navigatiunea libera pe Dunare si a declaratu acestu fluviu de internationalu, in interesulu chiaru alu vederiloru sale politice si alu comerciului seu. Tocmai, ceea ce a recunoscutu Europ'a, ceremu si noi asta-di dela dêns'a, cu dorinti'a nestramutata d'a ne apropiá càtu se póte mai multu de vederile si de interesele sale.

Positiunea esceptionala, ce s'ar' face Austriei prin admiterea cererii sale, contraria prescriptiuniloru tratatului din Berlin, pe langa ce, cà ar' lovi in interesele Stateloru tiermurene, ar' slabi si garanti'a colectiva a Europei in privinti'a liberei navigatiuni pe Dunare, lasandu politi'a acestui fluviu la bunulu placu alu neintielegeriloru si alu eventualitatiloru de totu felulu. Speramu, ca eventualitatea unei asemeni stari de lucruri va destepta seriós'a bagare de séma a puteriloru europene, aretandu-le a-nume, in care parte este dreptatea, si ce au de facutu spre a preintempina relele, ce au se nasca d'aci.

Scimu fórte bine, cà guvernulu romanu nu pregeta si nu crutia nimicu spre a'si face détori'a. Negociarile urméza in acésta privintia pe tóte caile si prin tóte midilócele, pentru a ajunge cu linisce si buna intielegere la unu bunu sfêrsitu. Guvernulu face totu ce póte, totu ce trebuie si este détoru se faca unu guvernu romanescu.

Sè mergemu cu totii impreuna, uniti si p'aceeasi cale, càndu este vorb'a de cestiuni nationale d'atàta insemnatate; càci totu vomu puté se facemu mai multu pentru tiéra, de càtu ocupandu-ne numai d'a lovi necontenitu in guvernu...“

Banchetulu datu in onórea d-lui C. A. Rosetti.

Dupa cum amu anuntiatu intr'unulu din numerii trecuti, se formase in Bucuresci unu comitetu in frunte cu primarulu Cariagdi pentru arangiarea unui banchetu cu prilejulu aniversarii a 25-ea a fundarei diarului „Romanulu“. Banchetulu acest'a s'a tînutu Dumineca in 27 Septembre si a fostu un'a din cele mai frumóse serbari, ce s'a arangiatu in onórea vr'unui scriitoriu romanu plinu de merite. De duóe feluri a fostu petrecerea de care e vorb'a; familiara — in ceea-ce privesce deosebitu pe colaboratorii „Romanului“ — si totodata generala a tuturoru, cari apretiéza meritele d-lui Rosetti.

Inainte de inceperea banchetului, care s'a tînutu in teatrulu nationalu, d. Rosetti a fostu condusu in „foyer“, unde se aflá o frumósa masa impodobita cu bustulu seu. Mas'a acést'a erá darulu ce voieá se-'lu faca colaboratorii conducêtorului loru. Elegantulu daru erá asiediatu pe o estrada cu unu frumosu decoru de draperii rosii, de auru si de verdétia, prinse intr'unu modu artisticu cu duoe plàci argintate, pe cari se cetea: Luminéza-te si vei fi; Voiesce si vei poté. D-lu Emilu Costinescu, redactorulu siefu alu „Romanului“, urcandu-se pe estrada rostì unu discursu la care a respunsu d. Rosetti fórte emotionatu cu cuvintele aceste: „Voltaire a disu odata Parisieniloru: Mi-e frica cà voiu murí candu-va de bucuria. Déca n'asiu fi asié de bêtranu, asiu dîce si eu in aceste clipite: Mi-e frica se nu nebunescu de fericire! — Da, sunt mandru in acestu momentu. Déca am avutu vre-odata in viéti'a mea unu momentu de fericire, de buna séma este acesta. Dér' sunt mandru nu pentru mine, ci pentru voi, toti cari m'ati incuragiatu si 'mi-ati ajutatu se 'mi implinescu datori'a. Eu nu am nici unu meritu; tóte meritele suntu ale acelor'a ce m'au incunjuratu; singurulu meu meritu este cà am fostu cu voí“.

Apoi toti s'au dusu in sal'a banchetului, unde trei sute de persóne erau asiediate la masa. Erau de façia intre altii d-nii: Ión Bratianu, Cretiescu, Statescu, Cont'a, Cogalnicénu, Calimachi-Catargiu, D. Sturza, principele Dumitru Ghic'a, Urechia, Chitiu, Campinénu, Davila, Angelescu, Cernatu, Falcoianu, A, Cantacuzenu s. a. Diarele: Binele Publicu, Romani'a Libera, Indépendance Roumaine, Gazette de Roumaine, Poporulu, Literatorulu, Resboiulu, Bukarester Tagblatt, etc. erau representate prin redactorii loru. Càtra sfêrsitulu banchetului, d-lu Cariagdi dete cetire scrisoriloru si telegrameloru sosite din partea persóneloru si jurnaleloru cari nu putusera luá parte. Intre altele s'a cetitu o scrisóre dela d. Ulbach si mai multe telegrame de felicitare dela „Gazet'a Transilvaniei“, „Telegrafulu Romanu“ „Vocea Covurluiului“ s. a. precum si o scrisóre dela ultimulu Golescu. Culmea tuturoru gratulariloru o forméza o scrisóre a M. S. Regelui càtra d. Rosetti in care dice: „In momentulu candu intréga capital'a si toti soçii D-Vóstre de lupta ve incungiura pentru a serbá a 25-ea aniversara a „Romanului“, suntu fericitu a uní felicitarile mele cu cele, ce le priimiti din tóte partile. Felicitu pe bravulu scriitoru, carele a sciutu se manueze condeiulu mai bine de unu patraru de seculu fara o singura clipita de odihna, care a luptatu si a suferitu fara a disperá de viitorulu tierei sale!“. D-nii Campinénu si Arionu toastara in numele junimei. D-lu Rosetti respunse, inchinandu-'si paharulu in onórea pressei fara deosebire de partida. Principele Dumitru Ghic'a toastà pentru M. S. Regin'a. D-lu Chitiu cuventà in numele liberaliloru. Betranulu artistu M. Millo 'si redica paharulu seu in sanetatea d-lui Rosetti, care odinióra s'a interesatu multu de inaintarea Teatrului nationalu. Nedespartitulu soçiu de lupte alu lui Rosetti, d-lu I. Bratianu, inca a pronuntiatu unu discursu frumosu. Au mai vorbitu d-nii Diamandi Manole, H. Stoica s. a. Petrecerea a tînutu pêna càtra miediulu noptii.

Cestiunea Evrelloru in Romani'a.

Citimu in „Romani'a Libera“:

Consecintiele funeste ale modificarei art. 7 din constitutiune au inceputu sè se produca, in mai puçinu de càtu ne-amu fi pututu astepta si in proportiuni cu multu mai spaimentatóre de cum ne inchipuiamu.... Faptele esu astadi unulu càte unulu, se ilustreze in modulu celu mai strigatoru temerile ce esprimamu pe atunci. Nu numai cà n'amu sciutu cu nimicu mai multu se ne ingradimu, dupa ce amu trunchiatu regretatulu art. 7, din pactulu nostru fundamentalu; dér' n'amu fostu nici macaru vrednici se aplicamu legile esistente, cari intieleptiesce se gandisera se ne ocrotésca in contra distrugerei preparate de invasiunea elementului jidovescu.

Si sub raportulu acest'a, nu credemu se fia tiéra mai gravu amenintiata, asié incàtu ne vine dieu a strigá, cà de este cá civilisatiunea, cu care ne totu spoimu, se consiste in stingerea nóstra cá romani, pentru a fi inlocuiti cu totu ce are mai degradatu némulu vagabondu alu istoriei: — atunci ne scuturamu pêna la sufletu de civilisatiunea acésta murdara si nedrépta, iér' cei ce au toleratu si au imbarbatatu instrainarea acestei tieri, se remaie respundietori naintea fiiloru ei, càndu voru ajunge nisce paria netrebnici in propriulu loru pamentu.

Eri amu inseratu in graba o corespondentia din nefericitulu Bacau, in care se aretá limpede perspectiv'a cucerirei semitice a patriei de peste Milcovu, si planulu ce se intrebuintiéza in acésta teribila campania, deschisa prin dispositiunile nefaste ale tractatului dela Berlin. Eata, intre altele sute, duóe esemplare de nuoi cetatiani, Teiler si Vaisengrün, cu sentimente patriotice din cele mai distinse, intocmai dupa cum le exhibau si le declamau inainte de a deveni mari cetatiani si mari proprietari in tiér'a pe care o vênau.

„Acestia au cumparatu, d-le redactoru, Moinescii si Parincea, cele mai frumóse si mai intinse mosii — dice corespondenti'a nóstra — si ce este mai remarcabilu, avêndu totu têrguri care sunt ticsite de jidani. Nu exagerezu candu punu çifra de 2500 locuitori numai jidani, si unde? in creerii muntiloru! Pe viitoru au sè se gramadésca in aceste localitati, chemati de noui proprietari, alti jidani din Russi'a si Austri'a, cu cari se afla in hotaru acele mosii, unde voru stationá vr'o càte-va luni, si apoi voru inundá póte Romani'a intréga.“

La Moinesci s'a alesu deja primariu unu jidanu! Procesulu de descompunere si de demostenire merge dér' in Moldov'a pe aripi de ventu! Nu este, bine intielesu, in ceea ce relataramu aci, faptulu cumpararei celoru duoe mosii, care ne inspaimenta si ne ingrijesce fórte adêncu, ci cutezarea façisia, cu care acei parveniti de evrei se facu agentii distrugetori ai elementului Romanu, gazda de hoti si de vagabondi, care se inunde si se prède tiér'a in dispretiulu poporului, ce a cumperatu cu sange propietatea lui stramosiésca si a pastrat'o cu mii si mii de sacrificie, cá se 'si prepare póte astadi unu mormentu rusinosu in ea. Nu este vorba dér' de proprietarulu celu mare, din nenorocire, inlocuitu de unu evreu; ci de mosnenii cei mici, de talp'a casei romanesci, care se duce, sapata din temelii!

N'ar' fi óre timpulu se ne intrebamu acum, déca art. 3 alu aceleasi constitutiuni, care recunósce evreului cetatiani'a in principiu, are si elu tarie de lege, si déca e permisu prin urmare ori-carui veneticu, care pune man'a pe unu petecu de teritoriu, se'lu coloniseze cum va voi? „T e r i t o r i u l u R o m a n i e i n u s e p ó t e c o l o n i s á c u p o p o r a t i u n e d e g i n t e s t a i n a." Eata, d-le Rosetti d-loru deputati si Senatori, din cei ce mai tineti la tiér'a acést'a; eata ce scrie art. 3 alu legei nóstre fundamentale. Cum de s'au permisu dér' cá satele nóstre sè se impoporeze cu sute si mii de familie straine; se ni se coloniseze adeca in modu tacitu si hotiescu teritorulu cu evrei? Noi consideramu presenti'a masseloru de Evrei in sate cá faptu de colonisare si de substitutiune a elementului romanu, cá o conjuratiune indreptata in contra esistentiei nóstre nationale, cá o calcare flagranta a Constitutiunei, cu urmari, ce privescu de a dreptulu pe cei ce au conducerea acestei incercate tieri.

Satele trebue dér' curatite de Evrei!"

Manifestulu principelui bulgaru.

Alecsandru principele absolutu alu Bulgariei a datu urmatoriulu manifestu:

„Noi, Alecsandru I, din grati'a lui Dumnedieu si vointi'a poporului principele Bulgariei, aducemu la cunoscintia tuturoru supusiloru nostri, cà pe bas'a puterei noue incredintiate, amu aflatu de bine, a institui unu consiliu de statu, a carui chiamare se fia, a se ocupá necontenitu impreuna cu noi de afacerile statului, cá astfelu se putemu dá o organisatiune regulata tinerului nostru statu. In statutulu de organisatiune alu numitului consiliu de statu, pe care'lu publicamu deodata cu acestu manifestu, credintiosii nostri supusi voru recunósce reinvierea principiiloru, care au fost sanctionate prin aprobarea fericitului Tiaru, salvatorului nostru.

La reinvierea acestoru principii ne-a indemnatu atâtu veneratiunea pietetica càtra memori'a binefacêtorului natiunei bulgare, càtu si firm'a convingere, cà ele sunt fundamentulu celu mai potrivitu pentru consiliulu nostru de statu. Intruparea, care suntemu decisi a o dá acestoru principii, se baséza pe inaltele nóstre intentiuni esprimate in manifestulu nostru dela 1 Iuliu. Pe deplinu convinsu, cà credintiosii nostri supusi voru fi cuprinsi cá si noi de aceleasi inalte sentimente pentru binele tierei, ne adresamu càtra ei cu tóta increderea, insarcinandu'i a alege partea cea mai mare a consiliului de statu.

Dorimu sè se adeverésca si in impregiurarile de façia patriotismulu si intieleptiunea, cu care s'a distinsu totu-deauna poporulu nostru. Dorimu cá poporulu bulgaru se ne tramita de consiliari astfelu de barbati, cari incungiurandu tronulu nostru, pe langa aceea, cá se scia a'si implini datoriile loru cu demnitate, sè póta totu-deodata efectuá, cá legaturile, care ne unescu cu prea iubitulu nostru poporu, se devina mai strinse. Dè Dumnedieu, care a indeplinitu intr'unu modu atâtu de minunatu eliberarea patriei nóstre, cá intentiunea nóstra se fia binecuventata, si asiá tinerulu nostru statu se se intarésca in domni'a ecuitatii si a bunei ordine.

A l e c s a n d r u.

Sofi'a in 14 (26) Septembre 1881.

Primii 18 articuli, prin cari s'a pusu in vigóre consiliulu de statu, sûnt urmatorii:

Artic. 1. Consiliulu de statu consta: a) din ministrii; b) din persónele denumite de principe; c) din membrii alesi de poporu.

2. Afara de aceste persóne va asistá in consiliu de statu si unu episcopu, cá membru permanentu, care va fi alesu de episcopii principatului.

3. Ministrii in siedintiele consiliului de statu au votu consultativu. Votu decisivu au in afacerile resortului loru. La siedintie de acele, in care se discuta rele administrative, ministrii nu iau parte.

4. Episcopulu póte luá parte, déca voiesce, cu votu consultativu la discutiile consiliului de statu. Votu decisivu are numai in cestiuni, care se rapórta la religiunea domnitóra a tierei; in casuri de aceste presenti'a episcopului este necesara.

5. Principele va denumi patru membri.

6. Opt membri se alegu de poporu. Adausu: In casu de lipsa numerului membriloru din consiliulu de statu se póte mari.

7. Modulu de alegere pentru membri, cari se voru alege de poporu, se va statornicì prin unu regulamentu specialu.

8. Membrii consiliului trebue se aiba urmatórele calitati: a) trebue se fia cetatiani bulgari séu Bulgari nascuti; b) se fia facutu principatului servitiu cu onestitate, cá ministrii, agenti diplomatici, presidenti, membrii séu procurori ai tribunalului supremu, guvernatori séu vice-guvernatori in organisatiunea de guvernare de mai 'nainte, presidenti séu consiliari la curtile de apelu etc.; in totu casulu inse trebue se fi fost in vre-o functiune de statu séu comunala si se fi ascultatu la vre-unu institutu de invetiamentu mai inaltu.

9. Se voru pune duóedieci de candidati, dintre cari principele va denumi optu Din cei-l-alti 12 se voru luá membrii suplenti in casu, candu vre-unu membru 'si dà dimissiunea din caus'a bólei séu candu i s'ar' dá vre-o functiune.

10. Jumetate din membrii alesi se voru preschimbá totu la trei ani, ceea ce se intempla prin sorti. Cei sortiti potu fi realesi.

11. Membrii, pe cari ii alege principele, sunt alesi pe trei ani si dupa expirarea acestui terminu se potu realege.

12. Pe presidentulu si vice-presidentulu ii denumesce principele din sinulu membriloru consiliului, denumiti de principele si aceloru alesi de poporu.

13. Presidentulu primesce unu salariu anualu de 12,000 franci, vice-presidentulu 11,000 franci si cei-l-alti membrii càte 10,000 franci. (Cestiunea remuneratiunei episcopului se va regula mai tardiu.)

14. Membrii consiliului de statu nu potu fi si membrii ai representatiei nationale; si totodata nu potu se fia in o alta functiune platita de statu séu de comuna.

15. Membrii consiliului de statu 'si potu dá demissiunea numai in casu candu ar' fi bolnavi timpu mai indelungatu.

16. Consiliulu de statu are o cancelaria deosebita sub conducerea unui secretaru; pe care 'lu consilia si 'lu intaresce principele.

17. Déca in consiliu vinu in discussiune cestiuni de ale celoru-l-alte religiuni: atunci capii acestoru confessiuni voru luá parte la discussiune cu votu consulativu.

18. La discutarea cestiuniloru, care prefindu cunoscintie speciale teoretice si practice, consiliulu póte cere si concursulu persóneloru competente, fia aceste straini séu Bulgari. In casu de lipsa aceste persóne potu avé si votu consultativu.

Unu amicu alu Romaniei.

Corespondentulu parisianu alu „Binelui Publicu" scrie càtra acestu diaru intre altele:

Printre straini de distinctiune sositi dilele acéstea in Paris, multi din lectorii domniei-vóstre voru citi cu placere cá se afla si domnulu baronu F a v 'a, fostulu ministru alu Italiei in Romani'a (1868—1879). Vine din Itali'a insoçitu de dómn'a barona Fava, — o ardinte filo-romana — si se voru imbarcá poimane la Havre pentru a merge la Washington, unde a fostu numitu ambasadoru alu M. Sale regelui Umberto I. — Sciti cà, dupa plecarea s'a din Bucuresci, unde a lasatu cele mai durabile si mai simpatice amintiri, baronulu Fava a fostu numitu ministru alu Italiei la Buenos-Ayres. —

Latinu eu insu'mi, ne dicea mai alaltaieri simpaticulu amicu alu Romaniei, petrecusemu 11 ani printre Latinii de la Dunare. La Buenos-Ayres amu datu iéru ,peste Latini. Me uitamu adesea la soldatulu argentinu. Nu puteti se ve inchipuiti càtu de multu sémena cu ostasiulu romanu. Cá si curcanulu d-vóstre, Argentinulu e 'naltu, bine legatu, cu ochiulu viu, cautandu se faca mai multu de càtu póte, din pricin'a acelei animi ferbinti, care bate in peptulu nostru. Uniform'a ilu ornéza si 'lu face de prinde 'n frumsetie si mai multu. In tocmai cá militarulu romanu. Si 'i priveamu cu placere, càci 'mi aduceau aminte de tiér'a d-vóstre in care amu statu atàtu timpu, pe care amu gasit'o mica si amu lasat'o mare.

'M i e d o r u!, dicea baronulu pe romanesce, admirandu impreuna cu noi toti poesi'a acestui intraductibilu cuventu romanescu, in care s'ar' crede, cà e concentratu totu simtiementulu de iubire alu Romanului 'mi e doru!

Ii spuneamu cà, déca din Bueuos-Ayres ar' fi 'naintatu puçinu spre Nordu, in Chili, ar' fi gasitu la Valparaiso cu cine se vorbésca romanesce.

Si 'n privinti'a limbei romane, d. baronu adaugea suridiendu.

— Candu mergeamu la ministrulu afaceriloru straine din Buenos-Ayres, vreamu se me facu tare si se 'i vorbescu limb'a spaniola. Fara se vreau o damu pe romanesce. Ministrulu se uita la mine cu mirare, pêna candu eu insu'mi observamu acést'a deviatiune latina. Me intorceamu la limb'a lui Castelar pentru a reveni ierasi in latina de la Dunare. Acést'a transformatiune à vue a limbei spaniole in limb'a romana intrigà la fine pe ministru care se decise, fiindu tare multu curiosu, a 'mi cere esplicatiunea acestui straniu fenomenu limbisticu. 'I spuseiu caus'a si Argentinulu se minunà totu. Avea si de ce!

D-lu baronu Fav'a venea din Itali'a, revediuse solulu natalu, cerulu Italiei si, vorbindu-ne de lunga'i caletoria, amorulu seu pentru patri'a muma isbucnie la fiacarea frasa. Ascultandu'lu, 'mi aduceamu aminte de versurile poetului:

. . . . io vidi
Città diverse, ma nessuna avea
Una memoria che parlasse al cuore;
E d'ogni loco mi sembrò piu bella
La terra ove torna il mio pensiero.

Mare buna si isbandi frumóse amicului tierei nóstre!

D i v e r s e.

(D e l a A c a d e m i 'a r o m a n a.) In una din siedintiele trecute ale Academiei romane, d. G. Sion a comunicatu o notitia cuprinsa intr'unu diaru grecescu, care tradusa in romanesce are urmatóri'a cuprindere: „Dupa diarulu anglesu „Atheneum", unu manuscrisu grecescu de o prea mare importantia istorica s'a descoperitu nu de multu de profesorulu Vasilevschi in bibliotec'a sinodala din Moscova. Acestu manuscriptu, care cuprinde istori'a revolutiunei Bulgariloru in contra Bizantiniloru, este scrisu de unu barbatu m a r t o r u o c u l a t u alu celoru petrecute. Auctorulu trateza pe largu s i d e s p r e R o m a n i (Vlahi), pe cari 'i denuntia, cá a u c t o r i p r i n c i p a l i a i m i s c a r e i b u l g a r e s c i. Auctorulu descrie cu d'amenuntulu positiunile geografice ale Vlahiloru si i n r u d i r e a l o r u d e r a s s a c u B e s s i i, cari locuescu in localitati greu de abordatu spre Dunare si spre Sav'a. — „Prin gasirea acestui tesauru istoricu, cestiunea despre o r i g i n e a V l a h i l o r u, asupra careia a scrisu fórte multu R ö s l e r, I u n g si altii, va puté intra pe urm'a unoru noue si mai positive cercetari etnologice". Dupa propunerea d-lui Sion, care a insistatu asupra deosebitei importantie, ce acestu manuscriptu póte se aiba pentru istori'a nóstra nationala, delegatiunea Academiei s'a insarcinatu se se intervina pentru a se imprumutá acestu manuscriptu, cá se póta fi studiatu „de visu".

(R e g e l e R o m a n i e i) a primitu din partea M. S. Siahului Persiei o scrisóre prin care respunde la notificarea proclamarei Regatului Romaniei si esprima felicitari M. S. Regelui. M. S. Regele a mai primitu din partea A. S. I. Principele Kung, unchiu alu M. S. imperatului Chinei, precum si din partea inaltiloru demnitari ai imperiului, felicitari in numele M. S. imperatului Chinei, inca minoru, pentru proclamarea Regatului Romaniei, care a fostu notificata Majestatii Sale Imperiale de M. S. Regele.

(S c i r i m e r u n t e d i n R o m â n i a.) D-lu Emilu I. G h i c 'a, secretaru de clas'a I la legatiunea din Paris, a fost numitu agentu diplomaticu si consulu generalu alu Romaniei pe langa A. S. principele Bulgariei. — Se spune, cà in curendu are se apara unu d e c r e t u r e g a l u, care se dè o valóre de 3000 galbeni diplomeloru asilului Elen'a Dómn'a. In modulu acest'a diplomatele asilului se voru puté maritá cu oficeri si fara zestre. Acést'a .ar' si fi scopulu decretului. — A. S. R. p r i n c e s 'a d e H o h e n z o l l e r n a primitu in audientia mai multe notabiliti. Plecarea din capital'a Romaniei s'a amanatu pe Lunea viitória. — D-lu C. A. R o s e t t i s'a dusu Marti 29 Septembre la Cotroceni, cá se multiaméscа M. S. regelui pentru scrisórea ce a binevoitu a i-o adresa cu ocasiunea aniversarei a 25-ea a fundarei „Romanului". — D-lu P e n c o v i c i, comisarulu romanu in comisiunea dunaréna, a fostu dilele acestea in Bucuresci, unde a raportatu consiliului de ministri si s'au consultatu in privinti'a cestiunei Dunarene. — Domnii de R o s n y si L e s o u e f au cutrieratu Carpatii si au studiatu obiceiurile tieraniloru. Cá sè se póta sui mai lesne pe munti, D-lu de Rosny s'a imbracatu cu costumulu nostru nationálu. Intr'unu satu aprópe de Pitesci, dênsulu a fostu primitu de unu june tieranu, carele i-a adresatu o scurta vorbire in limb'a francesa. Junele tieranu studiase mai mulra vreme

intr'unu seminariu si acuma se intorsese a casă. E lesne de inchipuitu, câtu de tare a fostu cuprinsu de mirare invetiatulu caletoru, candu audi unu saténu romanu vorbindu limb'a ce se aude pe bulevardulu Italianiloru. D-lu de Rosny a fotografatu mai multe positiuni frumóse precum si mai multe edificii.

(Casu de mórte) In 9 Octobre a repausatu in Brasiovu Demeter N. Dossios, fost comerciantu si proprietaru.

(Economia austro-ungurésca.) In dilele acestea se voru arde 25 mii de bancnote noue de câte cinci floriui. Anume erá vorb'a se aiba si bancnotele cele noue cá si cele vechi unu campu óre-care, pe care sè se scria cele de lipsa. Se pregatira tablele necesare si se dete ordinu cá sè se tiparésca hartii cu campu rosiu. Se si tiparira 25 mii de astfeliu de harthii. Dupa ce se esaminara inse tipariturele se vediù cà campulu rosiu este prea batetoru la ochi, prea neesteticu si prin urmare cà nouele note nu suntu bune de nimic'a. Lucrarea se sistà . . . . si eata care suntu cele 25 mii bancnote ce voru deveni prad'a flacariloru!

(Ceva mai nou despre óselede la Plevna.) — Vasulu austriacu „Milovici", care a adusu in portulu Bristol óse omenesci, a plecatu deja din numitulu portu. Marf'a de felulu acesta a fostu primita, dupa cum s'a descoperitu, nu numai in Bristol, dér' si in Worcester si alte porturi. Vasulu avea 300 tone de incapere cari contineau óse omenesci. Dupa ce s'a descarcatu, scheletele fura divisate in parti. Multi din locuitorii Bristolului au cumperatu craniuri, mâni, picióre, cá „suveniru dela Plevn'a."

(O traducere in duoi peri), dér' altcum in multe casuri de totu potrivita se afla in o notitia din „Bukarester Tagblatt." Anume acestu jurnalu vorbindu despre representatiunile din teatrulu Daci'a, traduce pies'a: vecinatatea superatóre prin „die lustige Nachbarschaft." E dreptu, cà de multe ori veselí'a veciniloru te face se-ti esi din pele de necasu!

(Crim'a dela Berzuntiu) „Gazet'a de Bacau", impartariesce urmatórele: „Tóder N. Simon, dinpreuna cu femei'a a cositu mai tóta diu'a aprópe de satu. Sér'a intorcêndu-se s'au abatutu dupa obiceiu pe la càrciuma, mai alesu cà si càrcium'a li erá in drumu. A beutu Tóderu Simon 11 jumatati litre de rachiu, ceea-ce face 1 oc'a si o litra (o cofa si unu patrariu) si neavêndu parale a lasatu cós'a si toporulu amanetu. Esindu puçinu afara din càrcîma, s'a uitatu pe ferêstra si i s'a parutu cà logodnic'a lui (càci nu apucase a se cununa) vorbesce cu unu flacau; iritatu si beatu face semnu femeii se easa, plecandu ambii spre casa. A duó'a di alti locuitori mergêndu la munc'a campului, dau peste unu spectaculu ingrozitoru de langa drumulu ce conducea in satu. Feme'a era mórta intr'unu lacu de sange; nasulu 'i erá mancatu, urechea dreapta asemenea, stomaculu scosu afara si mai multe muscaturi de dinti pe picióre. Simon cu gur'a si dintii plini de sânge, siedea la vr'o diece pasi departe de cadavru si se uitá la victim'a lui. Simonu erá si mai tare beatu, ba chiaru intr'o stare de nebunia. Daudu-se de scire primarului, si acest'a venindu la loculu crimei cu mai multi sateni, a legatu pe Simonu care nu facea alt'a de câtu scrâsnea din dinti. Adusu la parchetu a treia di elu isi veni in simtiri si spuse cà nu'si aduce aminte ce-a facutu. Ne intrebamu si noi: Ore starea lui de nebunia, provenita din rachiulu beutu, se fia numai caus'a multei cantitati de rachiu beutu, séu cà si rachiulu nu era curatu? De si la càrcim'a unde a beutu vindea unu saténu, totusi rachiulu era cumperatu din alta parte, mai cu séma — dupa cum audimu — dela evreii ce facu asemenea specule. Amu dori dér' sè se faca o cercetare rigurósa si asupra acestui punctu.

(Otrav'a scuipatului omenescu.) Un chemistu destulu de cunoscutu in Paris, d. Gautier, a presintatu Academiei de medicina unu studiu asupra scuipatului omenescu, care l'a condusu la unu resultatu neasteptatu — Acestu resultatu este, cà scuipatulu, séu mai bine muscatur'a omului si a femeei bine intielesu, — ar' fi totu asié de otravitória cá si muscatur'a sierpelui séu celu puçinu cá si a sioparlei. — D. Gautier a gasitu, in 20 grame scuipatu ordinaru, aprópe 10 grame d'unu produsu special, care sémena c'unu alcaloidu. Déca se injectéza sub pielea unei paseri câte-va picaturi dintr'o disolutiune a acestei substantie, animalulu este apucatu, in timpu de câte-va secunde, d'o tremuratura nervósa: aluneca, apoi cade la pamentu intr'o buimacéla care se terminá, intr'unu modu constantu prin mórte, in timpu d'o jumetate de óra séu celu multu o óra. D. Gautier crede, cà d'asta-data microbii d-lui Pasteur n'au nici o insemnatate in cestiune, càci alcaloidulu scuipatului pastréza proprietatile sale toxice chiaru dupa ce a fost supusu la o temperatura de mai bine de 100 grade. Elu se intretiene in tocmai cà otrav'a sierpiloru. La prim'a data ne simtimu tentati se opunemu o obiectiune, concluseloru d. Gautier. Déca scuipatulu este totu atâtu de otravitoru câtu si alu sierpiloru, cum se face, cà amestecatu cu alimentele nóstre, circulandu in tubulu nostru digestivu, nu ne otravesce? —

La acést'a inse se póte respunde prin puterea obiceiului si se póte citá foimosulu esemplu alu lui Mitridate. Dér' este o ratiune si mai sciintifica. Scuipatulu jóca unu rolu de pretiu in digestiune. Elu transforma amidonulu, fecula in zaharu solubilu; nu este de miratu, cà, in acést'a operatiune care nu este de câtu o curata fermentatiune substanti'a otravita sè nu fia prea alterata; pe candu este contrariu in casulu unei muscaturi, càci prin injectiunea subcutanea practicata asupra paserei, scuipatulu este introdusu d'a dreptulu si neatinsu in sauge, unde póte se intarite mari turburari. Nu trebue sè se uite nici-odata cà organismulu este o adeverata asociatiune de organisme d'a duó'a mana, avendu fia-care o óre-care autonomia, conditiuni alese, si cà ceea, ce convine unuia, se póte fórte bine se faca reu celui-l'altu. „Roman."

(Imbunatatirea rassei viteloru.) Ministrulu lucrariloru publice din Romani'a, d. Dabija, printr'o circulara adresata d-loru prefecti le atrage atentiunea asupra unei dispositii din legêa comunala, dispositia nepusa inca in aplicare. Prin acea dispositiune comunele, a càroru populatie trece peste 500 locuitori, sunt obligate a avé tauri, armasari si berbeci de soiu pentru imbunatatirea rassei viteloru. D. ministru recomenda acést'a d-loru prefecti spre a se avé in vedere la intrunirea consilieloru judeçiene in sessiunea estraordinara dela 15 Octobre viitoru.

A III-a publicatiune despre **contribuirile** incurse la comitetulu beiusianu in favórea gimnasiului gr. cat. romanu de Beiusiu.

1. Domnulu Demetriu Curt'a, notariu in Prezesti a tramisu dela Karl Peschan pedurariu Selageni 1 fl. Paulu Pugn'a tutoru orf. B-Sebesiu 1 fl. Marisiu Iovu perceptoru Selageni 20 cr. Alecsiu Aigner maieru Selageni 50 cr. Vasiliu Husariu parochuu gr. or. Prezesti 40 cr. Stefanu Barbateiu invetiatoriu Prezesti 1 fl. Demetriu Curt'a notariu Prezesti 1 fl. Szép János morariu Prezesti 50 cr. Fark Josza jude, Nadalbesti 20 cr. Laszlo Szavu jude Ignesti 20 cr. Toaderu Iovu economu Minialu 10 cr. Ciuut'a Petru 10 cr. Antuti'a Ioanu preceptoru Donceni 20 cr. Sum'a 6 fl. 40 cr.

2. Domnulu Ioanu Gliti'a not. Hidisielu-Nau dela Dns'a 10 fl. In patru ani urmatori, in fiacare anu 10 fl. promisu. Ioanu Lévy arendatoru Top'a superióra 1 fl. Vasiliu Popu preutu Top'a sup. 5 fl. Ioanu Mog'a invetiatoru Dobresii 1 fl. Georgiu Popu preotu Carpesci mari 1 fl. Sum'a 18 fl.

3. D. Mihailu Sturdz'a preotu ort. din Siepreusiu dela Ds'a 5 fl. Ioanu Pervu 2 fl. Avramu Ursului 5 fl. Mihaiu Pervu studinte 1 fl. Iosifu Tom'a teolog. abs, 2 fl. Lazaru Huf notariu Apateu 1 fl. Georgiu Popoviciu invetiatoriu Apateu 20 cr. Corneliu Codreanu adj. not. Apateu 50 cr. Georgiu Popoviciu Apaseu 50 cr. Flore Popoviciu preotu Apateu 1 fl. Sum'a 18 fl. 20 cr.

4. Lazaru Ioanu cetatianu Beiusiu 10 fl.

5. Dnisiór'a Petronella Misiciu din Aradu dela D-na Letiti'a Oncu advocatésa Aradu 2 fl. Nicolau Philimonu adv. Aradu 20 fl. D-n'a An'a Ghiubu preotésa Aradu 1 fl. D-n'a Constanti'a Marcu Aradu 1 fl. D-n'o Iulian'a Bonts Aradu 1 fl. D-n'a Roz'a Campianu advocatésa Aradu 1 fl. Iosifu Botto adv. Aradu 3 fl. D-n'a veduv'a Mina Ebesfalvay Aradu 50 cr. D-n'a veduv'a Emili'a Popoviciu advocatésa Aradu 1 fl. Dnisiór'a Maric'a Stoicoviciu Pecic'a rom. 50 cr. Demetriu Nicolits adv. in Aradu 2 fl. Georgiu Lazaru adv. in Ving'a 5 fl. N. N. Aradu 10 fl. Petru Suciu ingineru in Aradu 3 fl. D-n'a Elen'a Bulboca propr. in Aradu 1 fl. Atanasiu Tuducescu Aradu 5 fl. Dnisiór'a Petronell'a Misiciu Aradu 3 fl. Sum'a 60 fl.

6. D. Desideriu Borbol'a adv. in Lipova dela Dn-s'a 5 fl. Cristoforu Ginchiciu parochu Lipova 2 fl. Paulu Tuleanu not. in Radn'a 2 fl. Iosifu Suciu parochu in Lipov'a 1 fl. Ioanu Tieranu protopopu in Lipov'a 5 fl. Georgiu Marienescu oficiantu Lipov'a 1 fl. Sum'a 16 fl.

7. D. Georgiu Traila parochu gr. cath. Temisióra dela Dr. Paulu Vasiciu consiliariu de scóle in pens. 1 fl. Petru Cermena capitanu orasiului in pensiune 1 fl. Ioanu Mag'a vice-secretariu la camer'a comerc. 2 fl. Nicolau Secasianu preotu gr. cath. Silasiu 2 fl. Nicolau Cosiariu assesoru la sedri'a orf. in Temisiór'a 5 fl. Tom'a Belu of. telegraficu 1 fl. D. Dragonescu secretariu la dir. financiala 1 fl. Georgiu Ardeleanu adv. 2 fl. Dn'a An'a Pop'a proprietarésa Temisióra 1 fl. Biseric'a gr. cath. Temisiora 8 fl. Iuliu Stancea prof. scol. reale Temisióra 1 fl. Trifoniu Gaiti'a not. Ghiladu 3 fl. Marcu Barbu of. telegraficu 1 fl. Dr. Darabantu candidatu de advocatura 1 fl. Eutimiu Ciobanu of. telegraficu si Berta Porutiu soci'a s'a 2 fl. Iosifu P. Popescu calciunariu 1 fl. Pascu Milu of. telegraficu 50 cr. P. Oprisiu secret. la direct. telegrafica 1 fl. Mihaiu Nediciu of. telegraficu 1 fl. Ioanu Andrieviciu of. telegraficu 50 cr. Georgiu Achimu of. telegraficu 1 fl. Unu romanu Temisióra 50 cr. Iosifu Leota privatieru 1 fl. Victori'a Maximu preotésa veduva Temisióra 2 fl. Mari'a Popu bucatarésa Temisiór'a 1 fl. Georgiu Traila parochu gr. cath 2 fl. Sum'a 43 fl. 50 cr.

8. Dlu Avramu Ursutiu parochu gr. or. in Sieprensiu dela Dn'a Mari'a Ursutiu preotés'a 1 fl. Avramu Ursutiu parochu 1 fl. Melentie Sutiu invetiatoriu Sieprensiu 1 fl. Ioanu Petrutiu not. Sieprensiu 1 fl. Georgiu Laz'a 20 cr. Weisz S. arendatoru 50 cr. Dnisiór'a Au'a Pervu Sieprensiu 50 cr. Dnisiór'a Mari'a Pervu 50 cr. Soçi'a D-lui Ioanu Pervu Sieprensiu 50 cr. Paulu Cionca tutoru orf. 50 cr. Czaran Tivadar proprietariu mare 5 fl. Ioanu Chiriloviciu mesami 60 cr. Corneliu Ursutiu studinte 1 fl. Czaran Gyula Sieprensiu 2 fl. Ioanu Popu studinte 1 fl. Summ'a 16 fl. 30 cr.

(Va urmá.)

Revista bibliografica.

(„Flori de primavéra") 1874—79 poesii de Ión. S. Nenitiescu pretiulu 2 l. 50 b. G. Berg & v. Holten, Berlin, 8° 106 pag. Autorulu 'si dedica scrierea iubitului seu tata si iubitei sale mame, cá semnu de devotamentu si recunoscintia. Amorulu si frumusetile firei inspira cu deosebire pe d-lu Nenitiescu, simtirile d-sale suntu curate, esprimarea este usióra, graiulu e incantatoru. Ne permitemu a citá cá proba duóe versuri intitulate: Stelele.

Standu amaritu si dusu pe ganduri
Privescu la instelatulu ceru.
Si vedu, cum se desprindu totu renduri
Frumóse stele si totu peru.
Ear' cerulu cata 'n urm'a loru
Cu ochiu nesimtitoru.

Ah, pêna adi inim'a-mi plange
Dupa o stea, ce amu avutu;
Numai, candu lun'a se va stinge
Va perde cerulu ce-amu perdutu.
Atunci ar' plange multu si greu,
Ar' plange cum plangu éu.

(Telefoni'a electrica) de C. Floru, oficiantu superioru telegrafo-postalu, dirigintele oficiului postalu Giurgiu, uvragiu ilustratu, cu 30 figuri intercalate in textu, Bucuresci tipografi'a Alexandu A. Grecescu, piaçi'a teatrului 4, 1881 8°, 92 pag.

„In dorinti'a de a vedé respandita cunoscinti'a acestei inventiuni si in tiér'a nóstra, dice d-lu Floru, mi-am propusu a face descrierea pe scurtu a acestoru aparate atâtu de folositóre. Reclamu inse indulgenti'a publicului cetitoru si a colegiloru mei asupr'a imperfectiuniloru, ce voru gasí in acést'a lucrare si rogu a considerá, cà la noi, unde pêna acumu nu amu avutu o scóla speciala pentru studiulu sciintiei artei telegrafiei, cu mari greutati am putu̦tu si eu culege de prin diferite scrieri cele ce viu a espune in acést'a publicatiune."

Multiamita publica. Subscrisulu in numele familiei sale vine cu tóta stim'a a multiami atâtu preotiloru, invetiatoriloru romani de ambele confessiuni din locu, câtu si intregu publicului, care a binevoitu a participa la imormentarea fiicei mele Ioana, cárea in urm'a unui morbu de 4 septemani a reposatu in etate de 16 ani si s'a imormentatu in 6 Octobre a. c.; totu asemenea multiamescu si corului vocalu gr. cat. din locu, care a binevoitu a implini ceremoniele funebrali.

Varadi'a in 7 Octobre 1881.

A. Corbu,
notariu comunalu.

Cu *1 Octobre st. v. 1881* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI."

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabí cu innoirea abonamentului pe trilunilu alu IV-lea.

Spre mai mare inlesnire recomendamu a se lipí adres'a, sub care s'a tramisu fói'a pêna acuma, pe dosulu cuponului dela asignatiunea postala.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati, a ne tramite adressele D-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei" apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Editoru: **Iacobu Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**
Tipografi'a: **Ioanu Gött si fiiu Henricu.**